

Poselski projekt nowelizacji k.p.k. - przywrócenie zakazu korzystania z „owoców zatrutego drzewa” - wniesiony do Sejmu

- **Do Sejmu RP wniesiono projekt ustawy o zmianie kodeksu postępowania karnego (zmiana art. 168a i 237a oraz uchylenie art. 168b), który zmierza do wprowadzenia przepisów przywracających zakaz wykorzystywania przeciwko obywatelom dowodów pozyskiwanych w sposób nielegalny, w tym uzyskanych "przy okazji" prowadzenia kontroli operacyjnej.**
- **Dotyczy to także np. nielegalnej inwigilacji obywateli.**
- **To rozwiązanie zakazujące wykorzystywania w postępowaniu karnym tzw. "owoców z zatrutego drzewa", w ramach kontroli operacyjnej (inwigilacji) przeciwko obywatelom.**
- **Posłowie wnioskodawcy (KP Polska 2050 - Trzecia Droga) - podjęli inicjatywę ustawodawczą w związku z petycją wniesioną przez Naczelną Radę Adwokacką, która obejmowała przygotowany przez adv. Przemysława Rosatiego, prezesa NRA, projekt ustawy w sprawie zmiany art. 168a i 237a oraz uchylenia art. 168b k.p.k.**
- **To ważny element procesu odchodzenia od zmian, które przyczyniły się do naruszenia podstawowych standardów wynikających z prawa do rzetelnego procesu karnego (art. 45 Konstytucji RP).**

Przedkładana przez posłów Polska 2050-Trzecia Droga inicjatywa ustawodawcza jest projektem stanowiącym przedmiot petycji NRA z 16 lutego br. Wnioskodawcy uznają, że propozycja zawarta w projekcie jest ważnym elementem procesu odchodzenia od zmian w procedurze karnej, jakie w ostatnich latach przyczyniły się do naruszenia podstawowych standardów wynikających z zasady prawa do rzetelnego sądu określonego w art. 45 ust. 1 Konstytucji i stały się powodem zarzutów o naruszenie praworządności.

Celem projektu jest zakazanie korzystania w postępowaniu karnym z tzw. "owoców zatrutego drzewa" i wiąże się także z ochroną innych wolności i praw obywatela, jak prawo do prywatności czy ochrony tajemnicy korespondencji.

Zmiany, które w 2016 r. wprowadziły szerokie możliwości wykorzystania dowodów pozyskanych "przy okazji" kontroli operacyjnej, bez udziału sądu są jednym z najbardziej oczywistych przejawów wyposażania aparatu państwowego w narzędzia stanowiące podstawę do działań niepraworządnych.

Wnioskodawcy podzielają argumentację treści Petycji NRA, przedstawiając projekt ustawy tożsamy z nią co do treści merytorycznej.

Przypomnijmy, że zakaz wykorzystywania przeciwko obywatelom dowodów pozyskiwanych w sposób nielegalny obowiązywał do 2016 r. Taka gwarancja ustawowa była pomyślana w interesie obywateli i dla ochrony ich konstytucyjnych praw. Nie jest możliwe zaakceptowanie stanu, w którym funkcjonariusze państwa, a więc władzy publicznej, mogliby gromadzić materiał dowodowy wbrew obowiązującemu prawu, a zgodnie z prawem, na podstawie tego materiału, obywatele mieliby ponosić odpowiedzialność karną.

Władze publiczne nie mogą pozyskiwać, gromadzić i udostępniać innych informacji o obywatelach niż niezbędne w demokratycznym państwie prawnym (51 ust. 2 Konstytucji RP) i są obowiązane respektować prawo obywateli do prywatności (art. 47 Konstytucji RP), prawo do wolności i ochrony tajemnicy komunikowania się (art. 49 Konstytucji RP), a także prawo do rzetelnego procesu karnego (art. 45 Konstytucji RP).

O przywrócenie zakazu wykorzystywania m.in. dowodów z nielegalnych czynności operacyjnych, postulowała Naczelna Rada Adwokacka w projekcie zmiany kodeksu postępowania karnego, który został przekazany do Rady Ministrów, Sejmu i Senatu w lutym br. Autorem projektu jest adw. Przemysław Rosati, Prezes NRA.

W obecnym stanie prawnym zgodnie z art. 168a k.p.k. dowodu nie można uznać za niedopuszczalny wyłącznie na tej podstawie, że został uzyskany z naruszeniem przepisów postępowania lub za pomocą czynu zabronionego, o którym mowa w art. 1 § 1 Kodeksu karnego, chyba że dowód został uzyskany w związku z pełnieniem przez funkcjonariusza publicznego obowiązków służbowych, w wyniku: zabójstwa, umyślnego spowodowania uszczerbku na zdrowiu lub pozbawienia wolności.

NRA podkreśla, że obowiązujące rozwiązania oczywiście naruszają prawo do rzetelnego procesu, które ma wymiar konstytucyjny (art. 45 ust. 1 Konstytucji) oraz konwencyjny (art. 6 ust. 1-3 Europejskiej konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności). Władze publiczne nie mogą pozyskiwać, gromadzić i udostępniać innych informacji o obywatelach niż niezbędne w demokratycznym państwie prawnym (51 ust. 2 Konstytucji RP) i są obowiązane respektować prawo obywateli do prywatności (art. 47 Konstytucji RP), prawo do wolności i ochrony tajemnicy komunikowania się (art. 49 Konstytucji RP), a także prawo do rzetelnego procesu karnego (art. 45 Konstytucji RP).

NRA wskazuje, że w obecnym stanie prawnym o legalizacji (zgodzie na wykorzystanie) materiałów uzyskanych poza zakresem prowadzonej kontroli operacyjnej nie decyduje niezawisły sąd, a decyduje prokurator. Dlatego też upoważnienie prokuratora do „legalizacji” materiałów na podstawie art. 168b i uczynienie z nich dowodów jest sprzeczne z podstawami funkcjonowania państwa prawa, w tym z Konstytucją RP. Stanowi też kolejny przykład niczym nieuzasadnionej, uprzywilejowanej pozycji prokuratora względem obywateli w ramach procesu karnego.

[\(załącznik z projektem ustawy nowelizującej kpk\)](#)

Poselski projekt
nowelizacji k.p.k. –
przywrócenie zakazu
korzystania
**z „owoców zatrutego
drzewa”**
- wniesiony do Sejmu

www.adwokatura.pl